

KULTTUURI

Turun Sanomat, kulttuuriosasto,
Kauppiaskatu 5, PL 95, 20101 Turku,
(02)269 3428, faksi: (02)269 3389,
sähköposti: ts.kulttuuri@turunsanomat.fi

NAAKANPESÄN PURKAMISESSA KOVA URAKKA

SIVU 24

SOIJA SUOSITTUA SUOMESSAKIN

SIVU 26

LOPPUTYÖNÄ MUSIKAALI GANGSTEREISTA

SIVU 25

TAIDE IHMISET ILMIÖT TIEDE TAPAHTUMAT TÄNÄN YMPÄRISTÖ TYYLI RUOKA MATKAILU SIELU JA RUUMIS

Compic/Markku Ojala

Tarvepainatettujen kirjojen teko on päässyt hyvään alkuun Hansaprintissä. Minna Kokka uskoo palvelun nousevan yhä kysytyimmäksi lähivuosina.

Tarvepainatus kutistaa kustantajien varastoja mutta kasvattaa tarjontaa

Hyvästit kirjavuorille

Turun Sanomat
TUOMO KARHU

Kirjojen nimikemäärät ovat kaksinkertaistuneet viime vuosikymmeninä. Jopa 40 prosenttia painetuista kirjoista jää myymättä.

Tarvepainatus eli Print-on-Demand (PoD) voi helpottaa kustantajien tuskaa.

– Kirjoja on tehty jo satojen vuosien ajan painoksittain, ja isoihin painoksiin liittyy aina iso riski. Kehittyneemmän tarvepainatuksen ansiosta kustantaja voi tilata yksittäisiä ja pieneriä samaan kappalehintaan kuin niin sanottuja normaaliainoksia, palvelua Suomessa tarjoavan Hansaprint Directin myyntipäällikkö **Minna Kokka** kertoo.

Tarvepainatus parantaa etenkin ajattoman kirjallisuuden saatavuutta.

– Aikaisemmin hyvä saatavuus ja alhainen varastoriski ovat olleet kolikon eri puolia, nyt tilanne muuttuu. Tähän asti ei ole ollut riittävän kannattavaa ottaa kysyntää vastaavia painoksia, mutta tarvepainatuksen ansiosta samalla kappalehinnalla saa äärimmäisessä tapauksessa vaikka vain yhden kappaleen haluamaansa kirjaa, Kokka kertoo.

– Tärkein haasteemme on saada pidennettyä kirjan ikää ja vähennettyä kustantajien varastomääriä jo ensimmäisestä lähtien.

Kirjojen elinkaaren lyhyys ja varastoinnin kannattamattomuus liittyyvät erottamattomasti toisiinsa.

– Kirjoista pitää päästä nopeasti eroon, koska varastointi on kallista ja seinätkin tulevat vastaan. Kirjan makuuttaminen maksaa logistiikkakeskuksessa jopa 40 senttiä vuodessa. Käytännössä suuret varastomäärät johtavat hintaeroosioon, ja lopulta suuri osa kirjoista päättyy hävitettäväksi.

– Kun rajoitetun tarjonnan suunnitelmatalouteenkin ei ole paluuta, on vain ellettävä sen kanssa, että nimikkeitä ja sitä kautta tietysti vallinnanvaraakin on enemmän. Olennaista on keksiä entistä joustavampia tapoja kustantaa ja vastata erilaisuuksiin kysyntään. Se tapa, että tehdään valtavia painoksia varastoihin ihan vain, jotta saadaan laskennalliset yksikköhinnat mahdollisimman alas, on osittain aikansa elänyt.

Kirjavuoret varastoissa koostuvat usein juuri niistä kirjoista, joita ei enää osteta.

Tästä kärsivät kuitenkin myös lukijat, sillä suurien varastomäärien pelossa monista kaivatuista kirjoista on ollut turha toivoa uusintapainoksia.

– Tarvepainatuksen ansiosta voidaan vastata loppunmyyntien kirjojen kysyntään. Kustannevaranto saadaan hyötykäyttöön ja hyvien kirjojen elinkaari pitenee, Kokka näkee.

Jotain kirjallisuuden kentän muutoksesta kertoo, että Yhdysvalloissa jo yli

puolet sähköisen kirjakaupan liikevaihdosta tehdään teoksilla, joita ei ole saatavilla tavallisissa kirjakaupoissa.

– Kysynnän sirpaloituminen on yleinen trendi, ja se koskee myös kirjallisuutta. Lukijatkin erilaistuvat ja voivat varastomäärät johtavat hintaeroosioon, ja lopulta suuri osa kirjoista päättyy hävitettäväksi.

Gummeruksen digitaalisen yksikön kehitysjohtaja **Tiina Kristofferson** uskoo tarvepainatuksen parantavan erityisesti loppunmyyntien ja vähälevikkisen uuden kirjallisuuden asemaa.

– Gummerus on perinteisesti panostanut vahvasti runouteen, ja tarvepainatus on yksi tapa saattaa sitä ja muutakin pienilevikkistä kirjallisuutta lukijoille. Olemme juuri luoneet työryhmän, jonka tehtävänä on luoda lista ensi vuoden alussa tarvepainatuksen laitteistavista kirjoista. Mukana on runouden ohella muitakin kirjallisuudenlajeja, koska näin aluksi haluamme ennen kaikkea testata, millaiset kirjat sopivat parhaiten tällaiseen painotapaan.

WSOY:n digitaalisen kustantamisen päälliköllä **Fredrik Rahkalla** on hyviä kokemuksia tarvepainattamisesta. Hänen mielestään sen paras puoli on kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen.

– Varastoja ei synny ja saatavuus parane. Toistaiseksi emme tosin ole tarjonneet kirjoja yksittäin painettavaksi kysynnän mukaan, vaan kaikki kirjamme on painettu kustantamon tarpeeseen, Rahka kertoo.

Aivan yksinkertaista tarvepainatuksen siirtyminen ei ole.

– Suurimmat haasteet liittyvät oikeuksista sopimiseen, laajan valikoiman tarjolle saattamiseen ja aineiston hallintaan, Rahka sanoo.

– Mahdollisuudet näyttävät kunnolla vasta sitten, kun tarvepainattaminen yleistyy ja minkä tahansa vanhan kirjan voi painattaa itselleen.

Turkulaisen Saimakon toimitusjohtaja **Seppo Lahtinen** ei ole vielä siirtymässä tarvepainatukseseen.

– Uskoisin sen sopivan parhaiten WSOY:n kaltaisille isoille kustantajille, joille varaston pitäminen ei kirjanpöytäkirjoista syistä ole kovin järkevää. Meidän tilanteemme on sikäläkin toinen, että meillä on oma kauppa, jossa yrittämme pitää tarjolla vanhempiakin julkaisujamme. Myös nettikaupassa esimerkiksi **Allen Ginsbergin** ja **Gregory Corsonin** kaltaisilla kirjailijoilla on pieniä mutta jatkuvaa kysyntää.

– Ajatuksena tarvepainatus on kuitenkin kiinnostava, ja seuraamme kehitystä tarkkaan.

Hansaprint kuuluu Turun Sanomia julkaisevaan TS-Yhtymään.

Andy McCoy'n uuden bändin taival katkesi lyhyeen.

Andy McCoy'n uusi bändi hajosi

Helsinki (STT) Värkkään kitaristisankarin **Andy McCoy'n** uuden yhtyeen **The Real McCoy Bandin** historia jäi muutaman keikan pituiseksi. Ryhmän piti tänään suunnata Seinäjoelle esiintymään, mutta sinne bändi ei enää lähtenyt.

– Jos bändin pomo päättää, että tämä yhtye oli tässä, niin eihän sille kukaan mitään voi, huokaisee tapahtumajärjestäjä **Wanaja Eventin** promoottori **Mikko Hansson**. Hansson painottaa, että yhtyeen keikat sujuivat erinomaisesti. Muutenkin ryhmän sisällä oli ollut hyvää tunnelmaa.

– Ilmeni kuitenkin tiettyjä erilaisia ajatuksia tietyistä asioista. Niitä oli muun muassa minun ja Andy McCoy'n välillä. En kuitenkaan halua lähteä nyt puhumaan niistä, Hansson sanoo.

– Harmittaa todella paljon. Minutkin meni tässä tavallaan kolmen kuukauden työ hukkaan, Mikko Hansson manaa.

The Real McCoy Bandiin kuuluivat Andy McCoy'n lisäksi muun muassa Foo Fightersista tuttu kitaristi **Chris Shiflett** ja yhtyeen pomon vaimo **Angela McCoy**. Yhtyeen piti esiintyä Turussa perjantaina 20. marraskuuta.

Kalevi Ahon Minea-teokselle suitsutusta Minneapolisisissa

Helsinki (STT) orkesteriteos **Minea** on saanut erinomaisen vastaanoton sekä kriitikoilta että yleisöltä Minneapolisisissa Yhdysvalloissa. Minnesotan orkesteri kantaesitti teoksen 5. marraskuuta **Osmo Vänskän** johdolla.

Star Tribune -lehti kirjoittaa, että Aho voi hyvinkin olla merkittävin suomalainen säveltäjä sitten **Sibeliuksen**.

Lehden arvostelijan mukaan **Minea** on huikan levottomuutta herättävä teos, jossa on vaikutteita Afrikan, Arabian ja Etelä-Aasian perinteistä. Se hyödyntää hänen mielestään taidokkaasti sinfoniaorkesterin koko tulivoimaa. Volyyymi huipentuu lopussa suorastaan jumojettimäisiin sfääreihin niin, että kriitikko suosittellee yleisöä käyttämään korvatulppia tulevissa esityksissä.

Tähän asti ei ole ollut riittävän kannattavaa ottaa kysyntää vastaavia painoksia, mutta tarvepainatuksen ansiosta samalla kappalehinnalla saa äärimmäisessä tapauksessa vaikka vain yhden kappaleen haluamaansa kirjaa.”